

**ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ
НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ
НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЧЕСКА РЕФЕРЕНТНА РАМКА**

**20 юни 2008 г.
София, хотел „Шератон”**

ПРОТОКОЛ

На 20 юни 2008 г. в София, хотел „Шератон” се проведе второто заседание на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка за програмния период 2007 – 2013 г.

Заседанието бе открито от **г-н Пламен Орешарски, министър на финансите** и председател на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка. Той припомни, че НСРР беше изработена в ускорени срокове и беше одобрена между първата група страни-членки на Европейския съюз и отбеляза, че България е положила и продължава да полага значителни усилия във връзка с изграждането на необходимия капацитет, за гарантирането на ефективното управление, изпълнение и контрол на средствата от Структурните инструменти на ЕС. Г-н Орешарски подчерта, че е започнало и прилагането на електронното помагало LOTNAR, което позволява точно и ясно проследяване на ангажиментите по изпълнението на оперативните програми.

Последва приветствено изказване на **г-жа Меглена Плугчиева, заместник министър-председател**, натоварен с ангажиментите за комуникация, контрол и координация на действията на системите и редовен член на Комитета за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка. Г-жа Меглена Плугчиева подчерта, че към правителството има изключително големи очаквания и изисквания, като те са свързани с възможностите за реално управление и използване на средствата, които са предвидени от фондовете на Европейския съюз и изтъкна, че от седемте програми с най-голям напредък са ОП „Човешки ресурси” и ОП „Административен капацитет”, останалите програми са в стартов етап. Беше обърнато внимание, че най-слабите места са свързани с информацията, комуникацията и прозрачността на процеса.

Приветствено изказване направи и **г-н Жан-Мари Сейлер, директор в ГД „Регионална политика” на ЕК**. Г-н Сейлер обърна внимание на това, което се случи през последните няколко месеца, когато се замразиха значителна част от средствата по програмите ФАР, ИСПА и САПАРД и констатира, че по тези случаи са взети много активни мерки от страна на новия вице-премиер и на министъра на финансите. Според г-н Сейлер се предприемат действия за укрепване на одитния орган в България – вече има нов избран директор, въпреки което той апелира за продължаване на действията в

тази насока. Изтъкна се от г-н Сейлер, че управляващите органи трябва да бъдат отговорни за ефективното изпълнение на съответните оперативни програми като ефективността също така налага обмяна на опит. Индивидуално Управляващият орган е изправен пред трудности и би било добре, ако този орган започне да споделя тези трудности – своя опит, който е натрупал до момента, тъй като той би могъл да бъде от полза на други институции от една страна, за да се предотврати дублирането, но от друга страна, за общо укрепване на системата.

Г-н Сейлер подчерта, че е необходимо реално сътрудничество между различните звена, включително между управляващите органи и междинните звена. Той посочи, че осъзнава, се срещат проблеми по отношение на административния капацитет, като за да бъде укрепен, е необходимо да се постигне съгласие с Министерството на финансите по отношение на възнагражденията, на заплатите, за да се гарантира, че за усвояването на средствата ще работят квалифицирани хора.

Г-н Сейлер отбеляза и необходимостта от постигането на консенсус във връзка с изпълнението на оперативните програми. Според него най-голям успех са постигнали държавите, които са изградили консенсус: от една страна, по отношение на дългосрочните стратегии, независимо от това кое правителство управлява в момента.

Във връзка с административната структура за усвояването на средствата, г-н Сейлер отбеляза, че ако непрекъснато тази структура се сменя, това няма да доведе до добри резултати. Това е опитът от работата с другите страни, като според него ако работим заедно ще имаме по-добър шанс да защитим нашия национален интерес, а не интереса на отделните министерства, на отделните сектори и на отделните агенции.

Представяне на проекта на доклад за напредъка по изпълнението на Националната стратегическа референтна рамка през 2007 г. беше направено от **г-жа Боряна Пенчева, директор на дирекция „Управление на средствата от ЕС”, Министерство на финансите**. Тя отбеляза, че 2007 е била трудна, но същевременно и успешна година, като България е сред първите страни-членки, успели да получат одобрение на стратегическите програмни документи. Посочени бяха и стартираните схеми за отпускане на безвъзмездна финансова помощ като се изтъкна се от г-жа Пенчева че е отбелязан значителен напредък и по отношение на процедурите за изпълнението на оперативните програми като е изготвен основният комплект от документи, които регулират законосъобразното, ефективно и ефикасно изразходване на тези средства. Г-жа Пенчева посочи, че предстои работни групи и самите управляващи органи да направят максимално възможното за опростяване на процедурите, като в тази връзка се предвижда и промяна на Постановление № 121 на МС за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, което е основата за изпълнение на програмите.

Във връзка с допълняемостта между отделните финансови инструменти, през 2007 г. е подписано кредитно споразумение с Европейската инвестиционна банка, която е основен партньор на нашата страна за осигуряване на съфинансиране по инфраструктурните програми като “Транспорт”, “Околна среда” и “Регионално развитие”, както и на Програмата за развитие на селските райони. Г-жа Пенчева подчерта, че България ще разчита на партньорството с Европейската инвестиционна банка не само като източник на съфинансиране, но и като източник на знания, подкрепа и ноу-хау още на етапа техническа подготовка на проектите, както и по-нататък при тяхната реализация.

Във връзка с осигуряването на необходимата информираност и публичност, г-жа Пенчева посочи, че е направено много, като се разчита на партньорството със социално-икономическите партньори, регионалните и местни власти и на общините,

които бяха най-активният партньор по време на кампанията “Бъдете активни!”. Започнало е и изграждането на Националната мрежа на служителите по публичност и информация. И това ще продължи както на национално, така и на регионално ниво.

Във връзка със засилването на административния капацитет е създадена работна група, която е направила предложения за оптимизиране числеността на администрациите, за прилагане на бонусен механизъм за стимулиране на служителите в зависимост от постигнатите резултати, както и конкретни предложения за подобряване на прозрачността и информираността в процеса на управление на средствата от структурните фондове.

Последваха изказвания на заместник-министрите, представляващи Управляващите органи на оперативни програми- „Регионално развитие”, „Транспорт”, „Околна среда”, „Конкурентноспособност”, „Административен капацитет”, които представиха състоянието до момента на оперативните програми, за които отговарят.

След проведено гласуване годишният доклад за изпълнението на Националната стратегическа референтна рамка беше одобрен от комитета за наблюдение.

Г-жа Пенчева подчерта, че в изпълнение на решенията на Комитета за наблюдение от миналата година са излъчени представители на НПО, които са одобрени със заповед на министъра на финансите и са със статут на като наблюдатели в КН на НСРР.

Беше представен напредъка по изпълнението на първата оценка на съответствие на системите за управление и контрол на оперативните програми от **г-жа Христина Симеонова, директор на дирекция „Одит на средствата от ЕС”**.

Системата LOTNAR в България беше представена от **г-н Лазар Тодоров, началник на отдел в дирекция „Управление на средствата от ЕС”**, който посочи, че системата подпомага страните членки да наблюдават използването на правилото N+3/N+2 по оперативните програми и да предотвратят риск от загуба на средства.

Г-н Жан Мари Сейлер поздрави българската администрация за въвеждането на системата. Той посочи, че този инструмент помага на заинтересованите страни да проследят изпълнението на оперативните програми, като посочи, че в момента всички държави-членки на Европейския съюз имат неусвоени средства в размер между 200 до 300-400 млн. евро годишно.

Г-н Сейлер посочи, че в първоначалната фаза на изпълнението на оперативните програми нашата страна разполага с гратисен период, тъй като са направени предварителни плащания. Когато се премине към приложението на правилото N+3 към N+2, в рамките на една година управляващият орган ще трябва да направи два годишни транша на плащания, което е изключително тежък период за различните УО.

По отношение на договорените средства, господин Сейлер отбеляза, че към момента те не включват средствата, които са по ОП „Развитие на човешките ресурси”. По останалите програми са контракувани 50 млн. евро, като за контракуване са предвидени 1,8 млрд. евро. Това е много тежка прогноза като ЕК се надява, че колективно ще бъдат предприети необходимите мерки, за да се промени ситуацията. Към момента обаче администрацията ни заслужава поздравление, тъй като този инструмент е предназначен за всички ОП, включително за Министерството на финансите, което чрез инструмента ще следи напредъка по всички програми и разбира се в ролята си на координиращо звено ще разполага с възможност да прилага корективни мерки.

Г-жа Силвия Инджова, директор на дирекция „Национален фонд” представи финансовото управление и изпълнение помощта от Структурните фондове и

Кохезионния фонд на ЕС и посочи че усилията на структурата са насочени към това да се създадат адекватни системи за финансово управление и контрол.

Г-жа Зорница Арсениева, съветник на министър на финансите представи Комуникационната стратегия за изпълнението на Националната стратегическа референтна рамка и отбеляза, че чрез стратегията се гарантира оптимална публичност и информационна синергия на всички нива както и координация на комуникационните планове, на оперативните програми и мерките, заложи в тях.

След дискусия и проведено гласуване Комуникационната стратегия беше одобрена от комитета за наблюдение.

В заключение г-н Пламен Орешарски посочи своята умерена удовлетвореност от постигнатия напредък за последната една година и увери присъстващите, че администрацията ще продължи в съкратени срокове да отстранява идентифицираните слабости.

Г-н Жан-Мари Сейлер подчерта, че в момента се намираме в най-критичната фаза на изпълнението на тези политики през годините, тъй като сме в началото, в момента се създава организационната среда, правилата и всички се чувстват притеснени от това дали ще бъдат постигнати резултатите. Той посочи необходимостта от създаването на по-функционална връзка между показателите и изпълнението на тези политики.

В тази връзка г-н Сейлер направи три коментара:

1. Парите от европейските фондове са обвързани с условието за добро управление. В тази връзка с необходимо адаптиране на законодателството и промяна на начините, по които са функционирали системите до момента – един много сложен процес, но това се налага, за да дефинираме посоката, в която желаем да се развиваме в бъдеще.

2. Вторият коментар е, че в България е изградено на ниво управляващ орган чувство за отговорност към работата, към ефективността на работата. Това че към момента не са постигнати резултати е нормално, като съществува ангажимент за тяхното постигане във времето. В тази връзка нашата страна следва да се поучи и от опита на другите страни-членки.

3. Необходимо е да разполагаме с дългосрочна стратегия. В рамките на Националната стратегическа референтна рамка тази стратегия е разработена на думи. Това беше лесната част, но сега предстои тя да се превърне в реалност. И тази дългосрочна рамка също така изисква сътрудничество за постигане на общите цели. И разбира се съсредоточаване на усилията върху областите, които имат най-голям потенциал за растеж.

В своето заключително изказване г-жа Меглена Пругчиева посочи, че всичко свързано с управлението на средствата от ЕС и тяхното наистина ефективно използване е национална кауза и интерес. Беше изказана своята специална благодарност на господин Сейлер и на неговия екип, а чрез него на всички наши партньори в Европейската комисия, за изключително компетентното и винаги постоянно и много добронамерено и търпеливо сътрудничество и помощ, която ни оказва.

Заседанието беше закрито от г-н Пламен Орешарски.